

## Az örökbefogadás helyzete

### Tartalom

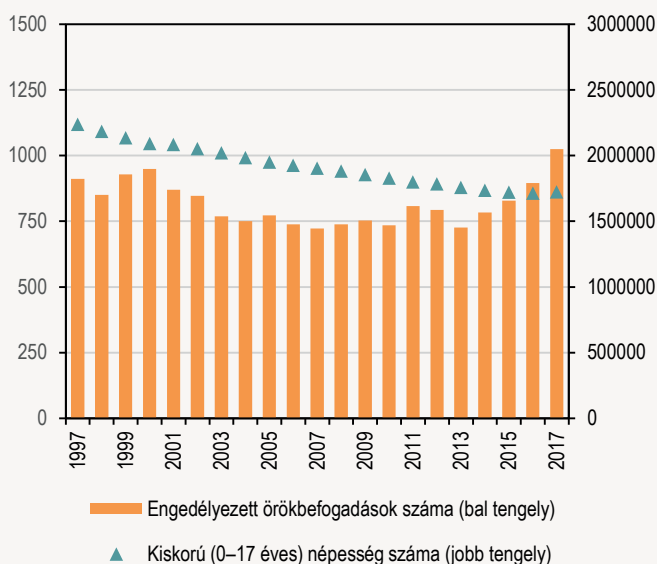
Bevezetés .....	1
Az örökbefogadás és a gyermekvédelmi szakellátás .....	1
A gyámhatóságok által engedélyezett örökbefogadások .....	2
Az örökbefogadások területi jellemzői .....	3
Jogi háttér .....	4

### Bevezetés

Az örökbefogadás mint a gyermek családban nevelkedését – a vér szerinti szülők erre való képtelensége esetén – biztosító jogintézmény az évek folyamán nemhogy veszített volna a jelentőségéből, hanem az elmúlt évek jogalkotási és a szociális szférában végbement folyamatai révén mindinkább gyakoribbá, elfogadottabbá vált. Az egységes örökbefogadási rendszer 2014. évi bevezetése óta eltelt években az engedélyezett örökbefogadásokban részt vevő gyermekek száma – hosszabb stagnálás után – növekedésnek indult. Magyarországon 2017-ben 1025 gyermeket fogadtak örökbe, többet, mint az örökbefogadások újrászabályozását elrendelő gyermekvédelmi törvény (Gyvt.) 1997-es hatályba lépése óta bármikor.

1. ábra

### Az engedélyezett örökbefogadások és a kiskorúak száma



A Gyvt. bevezetése óta eltelt időszakban a kiskorú népesség számában bekövetkezett csökkenés nem volt közvetlen hatással az örökbefogadások számának alakulására. Ez idő alatt tízezer kiskorúból jellemzően 4–6 főt fogadtak örökbe. Ez az arány 2004-ben volt a legalacsonyabb, nem érte el a 4 főt, 2017-ben viszont tízezer kiskorúra 6 örökbefogadott jutott.

### Az örökbefogadás és a gyermekvédelmi szakellátás<sup>1</sup>

A Gyvt. célkitűzése szerint a gyermekvédelmi rendszernek arra kell törekednie, hogy a gyermek a saját családjában nevelkedjen, erre a célra jöttek létre a gyermekvédelmi alapellátás törvényben meghatározott intézményei (bölcsődei gondozás, család- és gyermekjóléti szolgálatok stb.) Ha azonban nincs lehetőség a gyermek saját családjában történő gondozására, akkor a gyermeket kiemelik onnan, és a gondozásáról a továbbiakban a gyermekvédelmi szakellátás (gyermekotthon, nevelőszülő) gondoskodik.

Magyarországon 2017-ben 1 millió 715 ezer kiskorúból<sup>2</sup> közel 21 ezer gyermek részesült gyermekvédelmi szakellátásban, közülük pedig valamivel több mint 14 ezren éltek nevelőszülőknél. A csökkenő gyermeklétszám ellenére a szakellátásban részesülők száma a 2007-es minimumot követően növekedésnek indult, így 2017-re az ezzer kiskorúra jutó arányuk megközelítette a 12 főt.

A szakellátásban nevelkedő gyermek esetében fontos célkitűzés, hogy lehetőség szerint minél előbb egy családot pótló, gondozásra, nevelésre minden szempontból alkalmas örökbefogadó családot találjanak számára, amely elfogadja egészségügyi állapotával, származásával, családi hátterével együtt. Az örökbefogadáshoz főszabályként a gyermek szüleinek hozzájárulása szükséges, és csak kivételes esetekben (szülői felügyelet bíróság általi megszüntetése, gyámhivatal által örökbe fogadhatónak nyilvánítás, inkubátorba helyezett gyermek, ismeretlen helyre távozott vagy cselekvőképtelen szülő stb.) lehet ettől eltekinteni. A hozzájárulások nagy részét a szülők a gyermek születését követően rövid időn belül megteszik.

1. tábla

### Az örökbefogadásokkal kapcsolatos főbb adatok

Megnevezés	2014	2015	2016	2017
Nyilvántartott örökbefogadásra alkalmas személyek (házastársak és egyedülállók) száma, december 31.	1 934	2 207	2 400	2 753
<b>Nyilvántartott örökbe fogadható gyermekek száma, december 31.</b>	<b>2 137</b>	<b>1 893</b>	<b>1 937</b>	<b>1 972</b>
Ebből:				
fogyatékos	591	501	597	657
3 év alatti	184	190	232	283
10 éves és idősebb	1 371	1 215	1 089	1 078
Az év folyamán nyilvántartásba került örökbe fogadható gyermekek száma	546	481	769	765
<b>Az év folyamán engedélyezett örökbefogadások száma</b>	<b>784</b>	<b>829</b>	<b>896</b>	<b>1 025</b>
Ebből:				
nevelésbe vett gyermeket érintő a szülő hozzájáruló nyilatkozata alapján	467	476	580	654
külföldi állampolgár számára engedélyezett	317	353	316	371
fogyatékos gyermeket érintő	129	149	164	234
fogyatékos gyermeket érintő	7	9	20	7

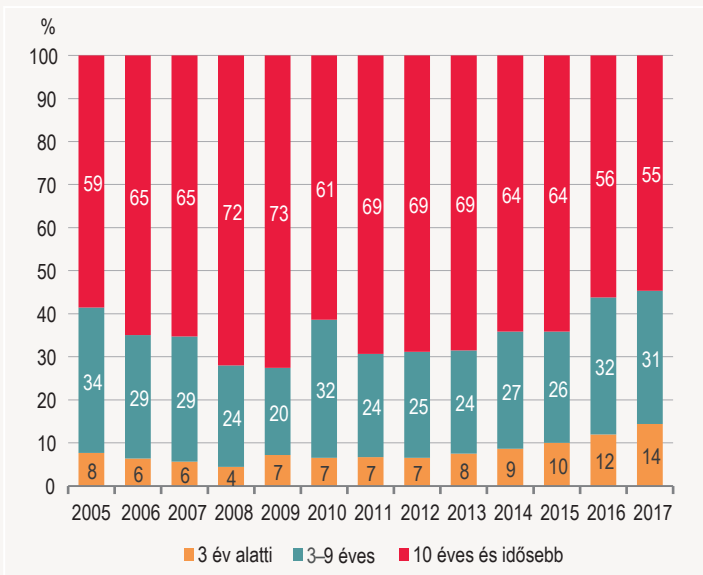
<sup>1</sup> Adatok forrása: OSAP 1209 sz. Jelentés a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok helyzetéről című adatgyűjtés.

<sup>2</sup> 2017-es évközepe, előzetes adat.

Az utóbbi négy év legszembetűnőbb változása az, hogy az örökbefogadásra alkalmasnak nyilvánított személyek száma jelentősen emelkedett, 2017 végén már több mint 2700 örökbefogadó rendelkezett alkalmassági határozattal, vagyis szerepelt várakozási listákon, amely közel másfélszerese volt a négy évvel korábbiaknak. Szintén nőtt az év folyamán újonnan örökbe fogadhatónak nyilvánított gyermekek száma, az év végén nyilvántartottak száma ugyanakkor valamelyest csökkent a négy évvel korábbihoz képest. Ez arra utalhat, hogy a több éve szakellátásban élő és örökbe fogadhatóvá nyilvánított gyermekek örökbefogadása sikeresebb volt, mint korábban. Ezt támasztja alá a külföldi állampolgárok számára engedélyezett, valamint a fogyatékos gyermeket érintő örökbefogadások számának időközbeni növekedése is.

2. ábra

### Az örökbe fogadható gyermekek korcsoportos megoszlása



Amennyiben az örökbefogadásra alkalmasnak tartott személy szakellátásban részesülő gyermeket szeretne örökbe fogadni, a folyamat sikerességét nagyban befolyásolja a gyermek kora és egészségi állapota. A gyermekek örökbefogadási esélyei nagyban függenek attól, hogy három éves korukig családra találnak-e. Az elmúlt közel másfél évtizedben a 3 évesnél fiatalabb gyermekek aránya ugyan emelkedett valamelyest az örökbe fogadható gyermekek körében, de hányaduk még mindig 10% alatt maradt. Az óvodás és a kisiskolás gyermekek aránya némileg megnőtt (majdnem elérte a 30%-ot), de a legtöbb családra váró gyermek már 10 éves vagy annál is idősebb, amely nagyban megnehezíti a kiválasztásukat.

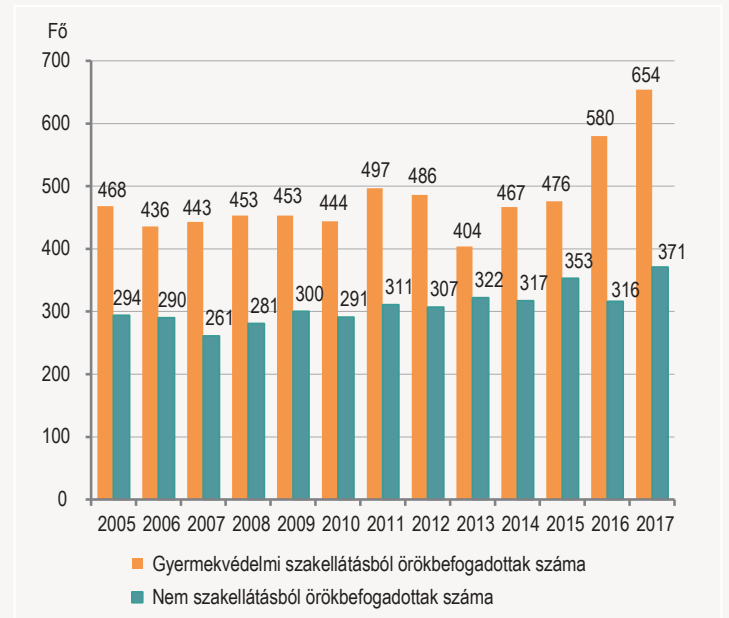
Még az életkornál is erősebb visszatartó hatása lehet annak, ha a gyermek tartós betegséggel vagy fogyatékossgal él. 2017-ben a nyilvántartott örökbe adható gyermekek közül minden harmadik tartozott ebbe a körbe. E gyermekek ellátása nagyobb figyelemmel és kiadással jár együtt, ezért sokan elvetik annak a lehetőségét, hogy ilyen adottságokkal rendelkező gyermeket vállaljanak. Gondozásukhoz – a támogató családi háttér mellett – szükség van megfelelő oktatási intézményhálózatra is, de ez a kisebb városokban, falvakban nem megoldott. Így az örökbefogadók inkább további éveket várnak az általuk örökbe fogadni kívánt egészséges gyermekekre. A fogyatékossgal élők örökbefogadása 2016 kivételével még a tíz esetet sem érte el.

Az elmúlt évtized adatai azt mutatják, hogy a gyermekvédelmi szakellátásból örökbe adott gyermekek száma 2005 és 2015 között alapvetően stagnált, majd emelkedésnek indult. Ebben annak is szerepe lehet, hogy a szakellátó rendszerbe került kiskorúak számának emelkedésével az örökbe fogadhatóvá nyilvánítottak száma is növekedett. A nevelésbe vétel

szabályainak 2014. évi változása, azaz a tartós és átmeneti neveltek közötti különbség eltörlése ugyancsak az örökbe fogadhatóvá nyilvánítás egyszerűsödéséhez vezetett.

3. ábra

### Az örökbefogadottak száma a korábbi szakellátás megléte szerint



### A gyámhatóságok által engedélyezett örökbefogadások<sup>3</sup>

Az örökbefogadások közt formájukat tekintve titkos és nyílt örökbefogadásokat különböztetünk meg. A titkos eljárás esetében a vér szerinti szülő nem tudja, hogy kihez kerül a gyermeke, és az örökbefogadó szülők sem ismerik a származást. Titkos örökbefogadásnak számít az is, ha az anya lemond a gyermekéről annak születésekor vagy inkubátorban, esetleg más helyen hagyja ott a gyermekét. Nyílt örökbefogadások esetében a vér szerinti és az örökbefogadó szülő ismeri egymást, későbbi kapcsolattartásra is van lehetőségük. Az örökbefogadásnak ezt a formáját választók esetében nagyobb az esélye annak, hogy újszülött gyermeket vihetnek haza, de 2014-től a szülői felügyeleti jogáról lemondó szülő még az ilyen típusú eljárás esetén is meggondolhatja magát a gyermek hathetes koráig.

Az örökbefogadások nem minden esetben szakellátásban élő gyermekeket érintenek, az engedélyezés azonban minden esetben a területileg illetékes gyámhivatal feladata. Ez egyaránt igaz a szerencsés esetben rögtön a kórházból örökbe fogadó családjához hazavitt újszülöttre vagy az egyik vér szerinti szülő új házastársa általi örökbefogadásokra is. Az utóbbi négy év legszembetűnőbb tendenciája az, hogy párhuzamosan emelkedik az örökbefogadásra váró felnőttek és az engedélyezett, sikeres örökbeadások száma.

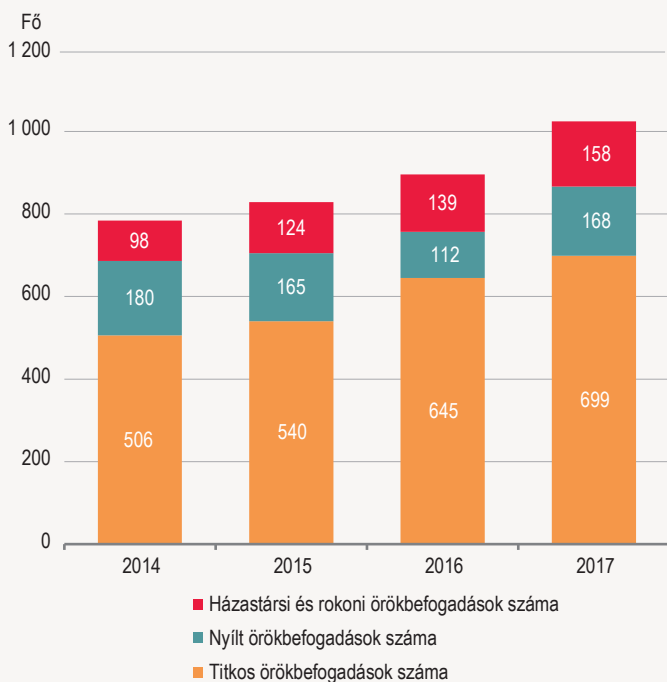
Az örökbefogadások számának növekedésével csak kisebb mértékben változott az örökbefogadások összetétele: míg a titkos örökbefogadások 2017. évi száma nagyjából az összessel arányosan emelkedett 2014-hez képest, addig a nyílt örökbefogadások aránya némileg csökkent, a házastársi és rokoni örökbefogadásoké pedig az összes engedélyezett örökbefogadáshoz viszonyítva megnőtt.

Míg a nevelésbe vett, szakellátásból érkező gyermekek aránya megnőtt az örökbefogadottakon belül (az utóbbi évek legalacsonyabb arányával, a 2015. évi 57%-kal szemben 2017-ben már 64% volt), addig a szülői hozzájáruló nyilatkozat alapján örökbefogadottak száma jóval kisebb mértékben emelkedett az összes örökbefogadáshoz képest. Ez utóbbiakon belül az ilyen típusú eljárások aránya jelentősen csökkent (a 2015. évi 43-hoz képest 36%-ra).

<sup>3</sup> Adatok forrása: OSAP 1210 sz. Jelentés a gyámhatóság tevékenységéről című adatgyűjtés.

4. ábra

**Az örökbefogadottak száma az örökbefogadás típusa szerint**



Egyértelmű növekvő tendenciát figyelhetünk meg a külföldre történő örökbefogadások számának és arányának alakulásában. Három év alatt az ilyen eljárások száma majdnem a duplájára emelkedett, és a 2014. évi 17%-kal szemben immár 23%-át teszik ki az összes engedélyezett örökbefogadásnak.

**Az örökbefogadások területi jellemzői**

A járási gyámhivatalok nyilvántartása szerint az örökbefogadásokban érintett gyermekek száma 2017-ben összesen 1025 fő volt, ami több mint 20%-kal magasabb az azt megelőző három év átlagánál. Az örökbefogadott gyermekek 60%-a családba kerülése előtt nevelésbe vettként, azaz gyermekotthonban vagy nevelőszülőknél élt. A sikeres örökbefogadásokkal érintett gyermekek közül minden negyedik, az összes engedélyezésben érintett 22%-a még nem töltötte be az első életévét a családba kerülésének pillanatában, és ugyanilyen az aránya a nemzetközi örökbefogadással érintett gyermekekének is.

Területi összehasonlításban a főváros után a legtöbb gyermeket Pest, Szabolcs-Szatmár-Bereg és Borsod-Abaúj-Zemplén megyéből adták örökbe. Összességében minden második gyermek ezekből a megyékből vagy Budapestről származott. Az ország északi régióiból örökbefogadott gyermekek 90%-a nevelésbe vételből került családba, míg a korábbi Közép-Magyarországon, azaz Budapesten és Pest megyében<sup>4</sup> a házastársi, rokoni örökbefogadások 30%-os aránya meghaladta az országos átlagot.

Az örökbe fogadásra alkalmassá nyilvánított házaspárok száma 2017-ben 1164, az egyedülállóké 156 volt. Az örökbefogadásra várakozók közül minden harmadik házaspár és minden harmadik egyedülálló a fővárosban élt. Egyedülállóként a legtöbben Budapesten és Pest megyében kérték örökbe fogadásra alkalmasnak nyilvánításukat. A házaspárok közül legtöbben Csongrád, Bács-Kiskun és Fejér megyében vártak gyermekre, viszont mindhárom megyére jellemző az engedélyezett örökbefogadások alacsony száma. A helyben örökbe fogadhatóvá nyilvánított gyermekek között ők valószínűleg annak ellenére sem találtak maguk számára megfelelőt, hogy országos szinten a gyermekvédelmi szakellátásban elhelyezett gyermekek közül jogi értelemben már majdnem minden tizedik alkalmas arra, hogy örökbe fogadó szülőhöz kerülhessen. A helyben nem megoldható örökbefo-

gadások problémájára a korábban említett országos listára felkerülés jelenthet megoldást, de ezt anyagi vagy más jellegű okokból nem minden örökbe fogadásra jelentkező tudja megoldani.

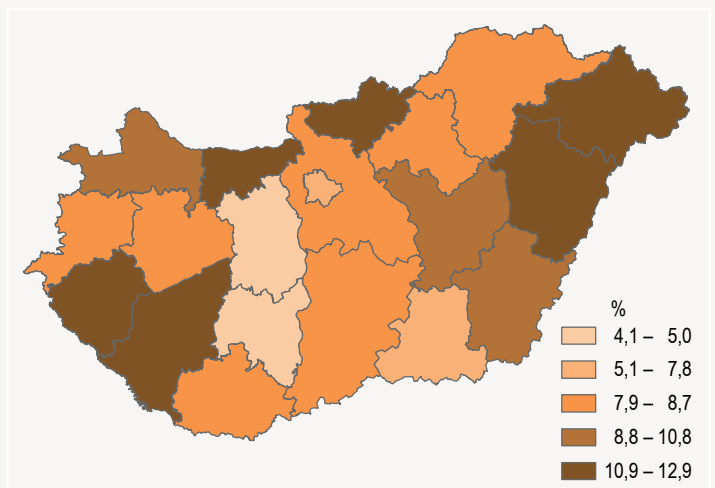
Annak ellenére, hogy az örökbe fogadásra várakozók száma a fővárosban és Pest megyében volt a legmagasabb, a szakellátásban elhelyezett gyermekek között az örökbe fogadható gyermekek aránya itt és Fejér, valamint Tolna megyében a legalacsonyabb. Nógrád és Hajdú-Bihar megyében épp fordított volt a helyzet, itt a szakellátásban élő örökbe fogadható gyermekek magasabb aránya mellett alacsonyabb örökbe fogadási igény volt jellemző.

A családjukból kiemelt, szakellátásban élő kiskorúak helyzetére az örökbe fogadás tartós és megnyugtató megoldást jelent. Részből ezért is közülük évek óta átlagosan 2 ezer gyermeket tartanak nyilván örökbe fogadhatóként. Az örökbe fogadásra alkalmas személyek száma ezt a számot soha nem érte el, és az év végén nyilvántartott örökbe fogadható gyermekek számát alig-alig csökkenti az évente lezajló örökbe fogadások száma, hiszen szinte ugyanannyi gyermek kerül nyilvántartásba. Az örökbe fogadhatóvá nyilvánított gyermekek száma is az északi országrészben és a főváros környékén a legmagasabb.

2017-ben az országban 35 esetben volt korlátozottan cselekvőképes kiskorú a vér szerinti szülő, 7 esetben pedig a gyermeket annak örökbe fogadása előtt világra hozó édesanya állt gondnokság alatt.

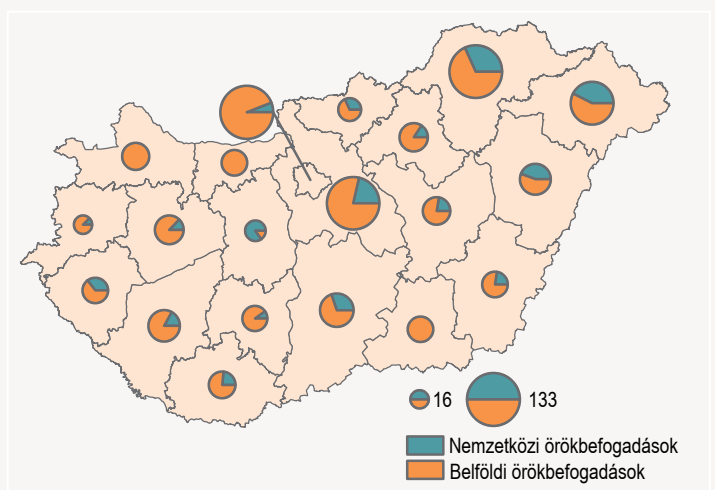
5. ábra

**Az örökbe fogadható gyermekek aránya a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő gyermekek között, 2017**



6. ábra

**Belföldi és nemzetközi örökbefogadások aránya megyénként, 2017**



<sup>4</sup> 2018. január 1-jétől kezdődően kettévált Budapestre és Pest régióra.

2. tábla

## Az örökbefogadásokkal kapcsolatos főbb jellemzők megyénként, 2017

Főváros, megye	Engedélyezett örökbe-fogadásokban érintett gyermekek száma összesen	Ebből:			Örökbe-fogadásra alkalmas házaspárok száma	Örökbe-fogadásra alkalmas egyedülállók száma	Nyilvántartott, örökbe fogadható gyermekek száma december 31-én
		nevelésbe vett gyermek volt	ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek volt	a szülő hozzájáruló nyilatkozata alapján engedélyezett, házastársi, rokon örökbefogadás			
Bács-Kiskun	53	31	–	8	133	8	116
Baranya	34	23	–	3	64	6	71
Békés	31	14	2	4	50	7	75
Borsod-Abaúj-Zemplén	132	119	2	7	77	7	203
Budapest	133	47	1	31	723	76	167
Csongrád	31	3	18	1	135	16	46
Fejér	20	–	–	16	125	29	32
Győr-Moson-Sopron	35	15	–	15	98	6	45
Hajdú-Bihar	45	34	–	2	68	8	203
Heves	38	25	–	7	36	5	57
Jász-Nagykun-Szolnok	36	22	–	6	41	4	109
Komárom-Esztergom	31	11	2	3	49	5	56
Nógrád	25	18	–	1	19	3	45
Pest	131	70	7	28	580	54	157
Somogy	47	26	2	11	27	8	101
Szabolcs-Szatmár-Bereg	87	77	–	2	32	13	333
Tolna	30	18	–	2	44	2	27
Vas	16	9	–	3	63	6	32
Veszprém	39	30	2	5	83	15	44
Zala	31	26	–	3	26	2	53
<b>Ország összesen</b>	<b>1 025</b>	<b>618</b>	<b>36</b>	<b>158</b>	<b>2 473</b>	<b>280</b>	<b>1 972</b>

Nagyon ritkán kerül sor az örökbefogadások felbontására, 2017-ben összesen 10 ilyen eset történt. Négy esetben ez olyan helyzetet takart, amikor a gyermek szakellátásból került az örökbefogadóhoz, majd nagykorúvá válása után került sor a keletkezett családjogi viszony megszakítására.

Az örökbefogadottaknak lehetőségük van származásuk visszavezetését, megismerését kérni. 2017-ben erre 170-en nyújtottak be kérelmet, közülük a legtöbbet, minden harmadikat a fővárosban.

A külföldi állampolgár részére engedélyezett örökbefogadásokban igen nagy területi különbségek figyelhetők meg. Csongrád, Komárom-Esztergom és Győr-Moson-Sopron megyében egyáltalán nem került sor nemzetközi örökbefogadásra, ezekben a megyékben a legalacsonyabb a szakellátásban élő örökbefogadásra váró gyermekek száma is. A legmagasabb arányban a délnyugati és északkeleti megyékből történt nemzetközi örökbefogadás, éppen ott, ahol az örökbefogadásra váró gyermekek száma a szakellátásban élők közt is a legmagasabb. Borsod-Abaúj-Zemplén, Bács-Kiskun, Hajdú-Bihar és Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében az örökbefogadások legalább harmada nemzetközi örökbefogadás volt. A nemzetközi örökbefogadásnak bizonyos térségekben az országos átlagot meghaladó előfordulása nem hazai sajátosság, több európai uniós és EFTA tagországban is ez a tendencia.<sup>5</sup>

Az engedélyezett örökbefogadások száma 1996 óta először 2017-ben emelkedett 1000 fő fölé. A mostani, egyelőre stabilnak tűnő emelkedés az elmúlt három évben indult be. Akár folytatódik ez a jelenlegi tendencia, akár a mostani szinten stabilizálódik, az örökbefogadás jogintézményét mind a közvélemény, mind a szociális szféra intézményei egyre kedvezőbben ítélik meg, így egyre több gyermek valódi családban történő nevelkedésére ad lehetőséget.

### Jogi háttér

Az örökbefogadás helyzetét rendező első modern jogszabálynak a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló **1877. évi XX. törvény**kin tekinthető. A 20. század második felében érvényes szabályozás alapjait a házasságról, a családról és a gyámságról szóló **1952. évi IV. törvény** (továbbiakban: Csjt.) fektette le. Ebben a jogszabályban fogalmazódott meg először az az alapelv, miszerint az örökbefogadás célja azoknak a kiskorúaknak a családi nevelésben való részesítése, akiknek a szülei már nem élnek, vagy akiket a szülei nem képesek megfelelően nevelni. A Csjt. 1960-ban hatályba lépett módosítása tette teljessé az örökbefogadást azzal, hogy az örökbe fogadott gyermek nem csak az örökbefogadó szülővel, de azok rokonaival is rokoni kapcsolatba kerül.

A titkos örökbefogadás a Csjt. 1974-es módosításában fordult elő először a jogszabály szintjén, így a természetes szülő úgy is adhatott hozzájáruló nyilatkozatot az örökbefogadáshoz, hogy nem állt rendelkezésére semmilyen információ az örökbefogadó személyéről. 1990-ben jelent meg az örökbe fogadhatóság jogintézménye, ami ugyancsak az állami gondozásban nevelkedő gyermekek családba kerülését hivatott megkönnyíteni.<sup>6</sup> Sokat javított az örökbefogadás helyzetén az **ENSZ gyermeki jogok egyezménye**, amit 1989-ben New Yorkban fogadtak el, amit Magyarországon a **1991. évi LXIV. törvény** hirdetett ki.

Az egyezmény szellemében született meg a területet kisebb változtatásokat követően máig is szabályozó, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló **1997. évi XXXI. törvény** (Gyvt.), amely a gyermek alapvető jogainak és érdekeinek tiszteletben tartását tűzte ki fő céljává. Ennek értelmében a gyermek családjától csak saját érdekében, valamint a törvényben meghatározott esetekben és módon választható el, kizárólag

<sup>5</sup> Ilyen Belgium, Franciaország, Hollandia, Norvégia, Svédország, Olaszország és Spanyolország. Magyarországon (ahol 87% a belföldi örökbefogadások aránya) – az Egyesült Királysághoz hasonlóan – továbbra is a hazai örökbefogadás túlsúlya jellemző. Neményi Mária–Takács Judit: Örökbefogadás és diszkrimináció Magyarországon. In: *Esély*, 2015. (27. évf.) 2. szám, 32–61. oldal.

<sup>6</sup> Magyar Kinga: *A titkos örökbefogadás múltja, jelene, jövője*. Szakdolgozat. Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, 2013.

anyagi okból fennálló veszélyeztetés esetén nem. A gyermeknek joga van családot pótló helyettesítő védelemhez. Ennek érdekében többek között örökbefogadó családhoz is kerülhet, amivel a vérségi kapcsolattal azonos értékű kötelék jön létre az örökbefogadóval és annak összes rokonával. Ennek a folyamatnak is tekintettel kell lennie azonban a gyermek lelkiismereti és vallásszabadságára, nemzetiségi, etnikai és kulturális hovatartozására, valamint korától, fejlettségi szintjétől és egészségi állapotától függően a véleményére is.<sup>7</sup>

2014. március 15-én lépett hatályba a **Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény** (a továbbiakban: új Ptk.), aminek negyedik könyveként beépültek a korábban önálló törvényben szabályozott családjogi rendelkezések is. A törvénykönyv újdonságot hozott abban, hogy a nyílt örökbefogadást is a területi gyermekvédelmi szakszolgálat (TEGYESZ) vagy az örökbefogadást elősegítő szervezet közreműködéséről tette függővé. Ez lehetővé tette a vér szerinti szülőknek, hogy megfelelően tájékozódjanak a gyermeknevelésben segítséget, támogatást nyújtó lehetőségekről (családok átmene-ti otthona, családtámogatási típusok), minél kevésbé kitéve őket az örökbefogadók részéről felmerülő nyomásnak. Ugyancsak új lehetőség, hogy a

szülő nyílt örökbefogadás esetén is visszavonhatja a hozzájáruló nyilatkozatát a gyermek születésétől számított hat héten belül, az örökbefogadást követően pedig a TEGYESZ vagy az arra illetékes szerv munkatársai legfeljebb öt éven át utánkövethetik a gyermek életkörülményeinek alakulását.

Az örökbefogadások gördülékenyebbé tételére szolgál a háromszintű **egységes örökbefogadási rendszer** (ÖFR) 2014-es bevezetése, aminek kitűzött célja az örökbefogadás lehető legrövidebb időn belül történő lefolytatása. Az első szint a megyei szint, ahol a területileg illetékes szakszolgálatok igyekeznek örökbefogadó szülőket találni a saját nyilvántartásukban szereplő gyermekeknek. Amennyiben ezen a szinten sikertelen a keresés, a TEGYESZ-ek az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztálya által vezetett országos nyilvántartásban folytatják az örökbe fogadni vágyó szülőjelöltek keresését, amennyiben ez utóbbiak hozzájárultak az országos listán való szerepeltetésükhöz (az örökbefogadásra jelentkezettek mintegy kétharmada él ezzel a lehetőséggel). Ezen a két szinten egyaránt kerülhet sor nyílt és titkos örökbefogadásra is, a harmadik, nemzetközi szinten azonban már csak a szakellátásban nevelkedő gyermekek örökbefogadására van lehetőség.<sup>8</sup>

<sup>7</sup> Deli Judit: *Kinek az érdeke? – Az örökbefogadás feltételeivel kapcsolatos szabályozás változásai*. In: *Család, gyermek, ifjúság*, 2006. (15. évf.) 1. szám, 31. oldal.

<sup>8</sup> Deli Judit–Lantai Csilla: *Változások az örökbefogadás területén*. In: *Kapocs*, 2014. (13. évf.) 3. szám, 62. oldal.

#### Elérhetőségek:

[kommunikacio@ksh.hu](mailto:kommunikacio@ksh.hu)

[Lépjen velünk kapcsolatba!](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789

[www.ksh.hu](http://www.ksh.hu)